

Stad Gods

A woman with dark skin, wearing a vibrant yellow and blue patterned headwrap and a red long-sleeved work coat, is standing in a greenhouse. She is surrounded by lush green rose bushes with many yellow and orange roses. She is looking towards the camera with a gentle smile. The background shows the structure of the greenhouse with translucent panels.

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Wereldwijd
verweven

Joop van Oord, zelf jarenlang werkzaam geweest in de scheepsbouw in Nederland, gaf als kaderlid van FNV trainingen aan scheepsslopers in India om veiliger schepen te ontmantelen. Met zijn kennis van de indeling van een schip kon hij ze leren hoe ongelukken en blootstelling aan gevaarlijke stoffen te voorkomen. Foto: Photo Gallerys

Gemeenschap van alles wat is

Lange tijd hebben we gedacht dat we in gescheiden werelden konden leven. Het kon met de ene groep goed gaan en met de andere slecht, zonder dat het geheel eronder zou lijden. Het kon met de natuur slecht gaan, maar dat had geen gevolgen voor de mensen. Maar het blijkt steeds duidelijker: dat klopt niet. We zijn een gemeenschap van alles en iedereen. Niets valt buiten de gemeenschap van God.

Maar leven in gemeenschap met allen en alles, kan dat wel? Betekent 'gemeenschap' niet per definitie dat sommigen er wel en anderen daar niet bij horen? Wat betekent het om telkens de grens die dreigt te ontstaan, over te gaan? Dat verkennen we in deze jaargang van Stad Gods.

Wereldwijd verweven

Wie kijkt naar de popcultuur, ziet een bol van gelijkvormigheid. Wereldwijde muziek, wereldwijde kledingindustrie, het Engels als wereldtaal. Je zou het gevoel kunnen krijgen dat onze toenemende verbondenheid ervoor zorgt dat alles hetzelfde wordt. We dreigen een wereldwijde eenheidsworst zonder lokale wortels te creëren. Toch zijn we juist verbonden in het concrete leven van elke dag, geworteld waar we geboren zijn, gehecht aan onze eigen cultuur en de verbanden waarin we leven. Het lijkt een tegenstelling, maar toch is de Kerk al eeuwenlang een wereldwijde gemeenschap van lokaal gewortelde gemeenschappen. Kan haar geschiedenis ons inspireren tot een vernieuwde vorm van wereldwijde verbondenheid? Lokaal verworteld en gastvrij voor ieder met haar of zijn eigen verworteling.

Bij het beeld in dit nummer: Solidariteit kan ook ontstaan vanaf de werkvloer. Mondiaal FNV, de internationale stichting van de vakbond FNV, faciliteert en ondersteunt projecten om de arbeidsomstandigheden wereldwijd te verbeteren en menswaardiger te maken. In dit nummer drie voorbeelden: in de kledingindustrie in Bangladesh, de rozenkwekerijen in Oeganda en op de scheepssloperijen in India. RM.

Op de cover: Het zijn meestal jongeren en vrouwen die werken in de rozenkwekerijen in Oeganda. Misschien heeft u een keer rozen gekocht die door haar handen zijn gegaan. Mondiaal heeft de Oegandese werknemers gesteund in hun strijd voor een hoger loon, veiliger werken met pesticiden en de vrijheid om je stem als werknemer te laten horen. Foto: Jan Banning

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Ha Mariella,

We leven met ons allen op één planeet, we moeten het samen doen. En toch vergeten we dat zo makkelijk. Ik had laatst een flinke discussie met een vriend, die vond dat we geen nieuwe vluchtelingen meer in ons land mochten toelaten, omdat dat te veel geld kost. Ik vroeg hoe hij dat kon rijmen met de opdracht van Jezus om je naaste lief te hebben als jezelf. Hij vond dat hij dat juist uit naastenliefde deed, namelijk liefde voor de naasten die al in Nederland woonden.

Ik schrik ervan hoe onverdraagzaam sommige mensen zijn tegen mensen uit andere landen, met een andere huidskleur of een ander geloof. En nog erger: hoe mensen lopen te rellen bij asielzoekerscentra. Stel je voor, je bent gevlucht uit een oorlogsgebied, je komt hier, je denkt veilig te zijn en dan wordt er brandgesticht op de plek waar je woont.

Solidariteit is tegenwoordig niet zo populair meer, haast ouderwets. Het lijkt of mensen alleen nog gaan voor hun kleine eigenbelang. Daarom vond ik het heel fijn om mee te lopen in een demonstratie in Utrecht die georganiseerd was om te laten zien dat mensen die moeten vluchten voor oorlog en geweld wél welkom zijn in Nederland. Vooraan liep een rij mensen met een lange banier

Solidariteit is niet zo populair meer

waarop stond: SOLIDARITEIT. De demonstratie gaf mij weer hoop dat we echt naar elkaar om kunnen zien, ook over grenzen heen.

Voor mij betekent solidariteit vormgeven aan die belangrijke opdracht van Jezus: je naaste liefhebben als jezelf. Daarbij komt altijd vanzelf het verhaal van de Barmhartige Samaritaan in me op: wie was de naaste voor de man die door rovers voor dood was achtergelaten? Niet degenen die – met allemaal voor hun goede en belangrijke redenen – met een grote boog voorbijliepen, maar de vreemdeling die hem hielp, zijn wonden verzorgde, en hem naar een veilige plek bracht. Je naaste is niet per se iemand die hetzelfde geloof heeft als jij, dezelfde huidskleur of dezelfde afkomst.

Wat denk jij dat ervoor nodig is dat mensen weer meer solidair met anderen durven zijn, ook over grenzen heen?

Groetjes, Helene

Helene Timmers is geassocieerd lid van Casella. Ze werkt bij de provincie Utrecht en doet daarnaast onderzoek naar geestelijke zorg in de laatste levensfase.

Hoi Helene,

Inderdaad, ik vraag me ook steeds af hoe het toch komt dat mensen zo ik-gericht zijn! Waarom worden alle asielzoekers over één kam geschoren? Waar komt die haat vandaan? Wie stookt dat vuurtje op: Nederland voor de Nederlanders!

Hoe kon het toch zover komen dat demonstranten brandstichtten terwijl de asielzoekers net gearriveerd waren? Wat moeten die mensen bang zijn geweest. Ook wij, zusters, hebben een kaart gestuurd om hen te laten weten dat er ook mensen zijn die er anders over denken. En we waren zeker niet de enigen! Zo bleek ook dat er al snel vrijwilligers zich kwamen aanmelden.

Ja ik voel me ook vaak onmachtig. Het enige is: doen wat je kunt, ook al is het in het klein. Meelopen in een demonstratie of een kaartje sturen of bidden! Positief blijven en kijken naar al degenen die wel wat voor een ander kunnen en willen betekenen. Frappant dat jij het verhaal van de Barmhartige Samaritaan aanhaalt. We waren een weekje op retraite te gast in de abdij van Jouarre in Frankrijk. Precies dat hebben we tijdens onze retraite aan den lijve ervaren. We zochten op een middag een mooie wandeling uit. In het begin ging alles goed, maar het werd warmer en later

Doen wat je kunt, ook al is het in het klein

en de weg was niet meer zo erg duidelijk. De vraag drong zich op; hoe komen we 'thuis'??? Misschien is er een bus? Anders liften? Maar dan moeten we eerst het bos uit!

Na een tijdje – het werd steeds warmer – naderden we de bewoonde wereld. Het eerste wat we zagen was een jonge vrouw die boodschappen uit haar auto haalde. Wat meteen opviel; de auto had een Russisch nummerbord. Later bleek dat er ook nog een jongetje in de auto zat; Matvéj. Op onze vraag of er een bushalte was, dacht ze even na. 'O, een bus weet ik niet, maar ik kan jullie wel even brengen!'

Onderweg in de auto bleek wel uit het gesprek dat ze geen gemakkelijk leven had in Frankrijk. Maar wij hadden een Russische engel gevonden!

Lieve groet, Mariella

Mariella Oberndorff is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

In gesprek met Jan Wolsheimer

Nikki Mousset

Foto: Aron Bagel

Aan de hand van citaten van Augustinus spreekt Stad Gods dit keer met Jan Wolsheimer, directeur van Cama Zending Nederland. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis mag worden.

Jan Wolsheimer (56) was werkzaam in de commerciële wereld, maar dat maakte hem niet gelukkig. Hij ging op aanraden van een vriend theologie studeren waar hij thuiskwam in geloof. Jan Wolsheimer was dertien jaar voorganger in Woerden en richtte Christian Climate Action NL op om vanuit religie meer bewustzijn te creëren voor de klimaatcrisis. Hij werd vervolgens directeur van Missie Nederland en maakte na vijf bijzonder mooie jaren nog een keer een overstap naar Cama Zending Nederland.

Citaat 1: De eerste taak van pastores, dienaren van het Evangelie, is om met één hart en één ziel voor de wereld te getuigen van God.

‘Ik houd erg van de kleine zusters van Jezus, een congregatie uit Amsterdam (IJburg) die niet meer bestaat. Zij

behoorden tot de groep mensen die met de priester arbeidersklasse meekwam. Dat waren priesters die niet ver weg van de mensen in een klooster gingen wonen, maar ook gingen werken in fabrieken en leefden tussen de arbeiders. Hun hele leven was eigenlijk hun getuigenis en zo ook voor de zusters. Zij deden dat op basis van het gedachtengoed van Charles de Foucauld. Als ik bij de kleine zusters kwam, dan gaven ze me altijd het gevoel dat er niets belangrijker was dan mijn aanwezigheid. Dat zal ik echt nooit vergeten, dat was zo waardevol. En dat deden ze niet alleen bij mij, maar bij iedereen.

De eerste vraag is wat die taak en verkondiging van pastores is. Volgens mij is het alles wat je ten diepste bent, in al je contacten met anderen en dus het hele leven. Dat maakt het tegelijk ook het moeilijkste dat er bestaat.

Het is namelijk heel makkelijk om een pamflet aan iemand te geven en vervolgens door te gaan. Het leven vanuit een totaal ongedeeld hart is heel moeilijk. Diepe liefde voor de ander is misschien wel de grootste getuigenis die je kunt

hebben. In mijn werk betekent dat; er volledig zijn in contact met de ander. Los van onze boodschap of het uitleggen hoe het evangelie in elkaar zit, wie Jezus is en wat Hij kwam doen.

In alle facetten van het leven een bepaalde eenheid in je hart hebben, zou een levenswijze voor iedereen kunnen zijn, al is dat denk ik wel wat utopisch. Als pastor word je vrijgesteld van andersoortig werk. Ik had tijd om er te 'zijn' voor mensen. Ik ben nu acht jaar uit de kerk weg en ik vind de rol van directeur in dat opzicht vele malen moeilijker. Ik moet ook gewoon mail versturen en vergaderen, maar ik wil me er naar blijven uitstrekken om die taak ook in mijn huidige baan zo goed mogelijk uit te voeren, zonder dat het taakgericht wordt. Het is als een pendulum, een heen-en-weerbeweging. Je bent in de aanwezigheid van God en dan ben je weer in de aanwezigheid van mensen; dat maakt het zo mooi.'

Citaat 2: Mensen gaan op reis om bergtoppen te bewonderen, de enorme golven van de zee, de onmetelijkheid van de oceaan, de kringloop van de sterren, maar het wonder wat ze zelf zijn, vergeten ze.

Leven vanuit een totaal ongedeeld hart

'Dit is heel herkenbaar. Ik preekte zondag over God in de stilte. Ik vind de stilte misschien wel het meest ontregelend van het hele leven. Ik kan heel goed omgaan met drukte, met plannen, met organiseren en met deadlines. Maar stilte, dan verlies ik de controle. Ik weet niet hoe mijn brein zich gaat afwenden en of ik iets zal ervaren van God. Het is een totale overgave in zijn. En dat is ook zo met het wonder van jezelf. Als kind nemen we onszelf volledig zoals we zijn, zonder vragen, zonder opmerkingen. Dan kom je in de pubertijd en ga je je verhouden tot anderen en de wereld en dat is een hele moeilijke fase. Alles lijkt bij anderen beter, mooier of belangrijker te zijn dan in je eigen leven. In deze tijd met sociale media is de buitenwereld grenzeloos groot en heel dichtbij. Dus hoe kom je dan opnieuw tot zelfacceptatie: ik ben wie ik ben? Heel lang was ik in strijd met mezelf om wie ik niet was. Het ontevreden zijn met jezelf is eigenlijk een grote aanklacht tegen de schepper, dat heb je helemaal niet in de gaten en dat bedoel je ook niet zo, maar

het is wel het gevaar daarvan. Ouder worden helpt om te accepteren dat je bedoeld bent en dat God iets in jou en mij uit heeft willen drukken.

De buitenwereld is grenzeloos groot en heel dichtbij

De langste reis die de mens maakt, is van je hoofd naar je hart. Veel langer dan een vliegreis naar de andere kant van de wereld. De mooie bergen en de zeeën die dit citaat noemt, houden ons ook nog wel eens af van de blik naar onszelf. Het helpt om je zegeningen te herkennen. God was er al die tijd bij, ik ben en was altijd enorm gezegend maar ik had te veel haast met leven om dat echt te zien.'

Citaat 3: De kerk zijn wij. En als ik 'wij' zeg bedoel ik niet wij die hier bijeen zijn, maar ook deze stad, dit land en allen die kerk zijn in de hele wereld.

'In principe zeg ik ja, de kerk is een eenheid, maar in de praktijk zie ik nog heel veel verschil. Ik werk veel met de mondiale

kerk in het zuiden, waar ik nog steeds word gezien als degene die het komt oplossen. Met name in Afrika waar het mis is gegaan in zending en ontwikkelingswerk, ervaren we dat de vraag veelal uit ongelijkheid komt en niet uit gelijkwaardigheid. Maar we zitten op een scharnierpunt van verandering in de tijd. Hoe kunnen we elkaar volwaardig accepteren binnen het lichaam van Jezus, elkaar erkennen, de verschillen laten staan en verbonden zijn in die ene? Deze fase schuurt en we weten allemaal nog niet hoe het moet, maar we zijn begonnen met luisteren naar elkaar en het samen verder uitzoeken. Het is niet aan ons uit het rijke Noord-Europa om het hoogste woord te voeren. Wij weten niet hoe de eenheid van de kerk er in de praktijk precies uit gaat zien, maar ik geloof wel dat God dit wil.

Wat zou je nog mee willen geven aan de lezer?

Wees grensoverschrijdend in de goede zin. Een grens overgaan is heel nuttig en leerzaam. Dat geldt ook voor ons in Nederland. Contacten leggen met mensen buiten je kring, mensen die het niet zo goed getroffen hebben zoals jij, mensen die eenzaam zijn: dat maakt ons meer een eenheid en geeft betekenis!'

Bidden met je ogen open

Rachelle van Andel

Kijk maar. Wat zie je?

Met een kleine baby voelt het soms alsof ik constant achter de feiten aanloop. Tegelijkertijd raken beelden van oorlog en geweld me misschien nog wel meer nu ik zelf moeder ben geworden. Je staat machteloos om je kindje te beschermen, zoals de beelden uit Gaza, de bezette Palestijnse gebieden, Soedan en Oekraïne me telkens weer pijnlijk duidelijk maken.

Niet alleen de beelden ver van mijn bed, maar ook de beelden dichtbij kan ik niet begrijpen. De gewelddadige protesten tegen mensen op de vlucht raken me diep.

Ik moet denken aan de woorden van Etty Hillesum, die ik altijd met mij meedraag:
'Maar dit éne wordt me steeds duidelijker: dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen wij onszelf'.

Op onze eerste datedag sinds de geboorte van onze dochter lopen wij over het Jaarbeursplein, en zien we dit.

Er zijn nog altijd godhelpers in de wereld
en zij zijn gelukkig met velen.

Rachelle van Andel is predikant van Vrijburg Amsterdam. Voorheen werkte ze als studentenpastor in Eindhoven en Maastricht. Ze liep stage in klooster Casella.

Dwars door alles heen verbonden

Erik Borgman

De kerk is een wereldwijde gemeenschap. Zij is aanwezig op alle continenten, in vrijwel alle landen ter wereld, in een duizelingwekkende veelheid aan contexten. Tegelijkertijd is zij volgens de apostel Paulus één lichaam. Dat wil volgens hem zeggen dat wanneer één lichaamsdeel lijdt, alle andere in het lijden delen. Wordt één lichaamsdeel geëerd, dan delen alle andere in die vreugde (1 Korintiërs 12,26). Dat is nogal wat. Het wil uiteindelijk zeggen dat de Russische kerk meelijdt met die in Oekraïne en de Oekraïense feestviert met die van Rusland! De verbondenheid als broeders en zusters is sterker dan de gevoelens van vijandschap.

Verbonden in menselijkheid en schepselijkheid

Maar is dat wel reëel? Het Nieuwe Testament is in ieder geval consistent. Jezus zelf spoort zijn leerlingen aan hun vijanden lief te hebben (Matteüs 5,44; Lucas 6,35). Zo worden zij kinderen van de Allerhoogste, voegt Hij daaraan volgens het Lucasevangelie toe, want ook Hij is goed voor ondankbare en slechte mensen (vers 36). Het motief om van onze vijanden te houden is blijkbaar niet dat zij onze

God houdt niet van ons om onze deugdzzaamheid

vrienden behoren te zijn. Juist voor zover ze niet deugen, behoren wij ons met hen verbonden te weten. Dan laten we zien te beseffen dat God niet van ons houdt om onze deugdzzaamheid. God houdt van ons omdat zijn wezen liefde is. Liefhebben is de wijze van zijn bestaan. God bemint ons niet omdat wij er zijn, wij zijn er doordat God ons bemint. Zijn liefde heeft scheppingskracht. Deze kracht wil Hij delen.

Gods liefde houdt de kerk niet alleen bij elkaar, zij doet de kerk bestaan. Uit onszelf kunnen wij onze vijand niet liefhebben en open en onbevangen ons leven in verdriet en vreugde met haar of hem delen. Het is immers niet voor niets onze vijand. Er is reden er een hekel aan te hebben. Maar zij of hij is tegelijkertijd een mens met noden en verlangens die niet essentieel verschillen van de onze. Voordat zij of hij je vijand is, is hij als jij en is zij je naaste.

Mondiaal FNV steunt de vakbondsfederatie SGSF in Bangladesh die opkomt voor kledingmakers. De vakbond heeft arbeidsomstandigheden kunnen verbeteren in een aantal kledingfabrieken, zoals meer verlof voor zwangere vrouwen en hogere lonen. Foto: Catrien Ariens

Augustinus

Christenen mogen niet vergeten dat er onder hun vijanden toekomstige medeburgers schuilgaan. Laten wij die vijandige houding maar verdragen totdat ze tot geloof gekomen zijn.

Omgekeerd heeft de stad van God tijdens haar verblijf in de wereld, ook mensen die weliswaar met haar verbonden zijn door de sacramenten, maar die zonder aarzelen samen met de vijanden afgeven op God die ze trouw gezworen hebben! Nu eens vullen ze samen met hen de theaters en dan weer samen met ons de kerken. We geven de hoop niet op dat een aantal van hen zich eens zal beteren, te meer omdat zelfs onder onze meest verklaarde tegenstanders toekomstige vrienden schuilgaan die dat van zichzelf nog niet weten.

Augustinus, De stad van God, 1,35

Ingekort door Ingrid van Neer-Bruggink

We herkennen de lotgevallen van de ander in de onze

anders te zien: als zusters en broeders, kinderen van dezelfde Vader. Op deze manier slijpen we elkaar op een oneindig aantal plaatsen en gedurig tot bouwstenen van een gemeenschap die niet bestaat bij de gratie van vijandschap die uitsluit, maar gebaseerd is op liefde die verbindt. Gods liefde. Het licht van deze liefde verandert alles. Paulus schrijft: 'Dezelfde God die gezegd heeft: "Uit de duisternis zal licht schijnen", heeft zijn licht laten schijnen in ons hart om de kennis te laten stralen van zijn heerlijkheid, die ligt over het gelaat van Jezus Christus' (2 Korintiërs 4,6). Voor wie waarachtig leren zien, getuigt alles van en nodigt uit tot de goddelijke liefde die in Jezus zichtbaar is geworden. Dat schept ongekend nieuw leven.

Erik Borgman is lekenDominicaan en emeritus-hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Je vijand is allereerst je zuster of broeder in menselijkheid en scheepselijkheid. Zoals God jou heeft geschapen, heeft God ook hem of haar geschapen. Door te bestaan getuigt hij of zij evenzeer van Gods liefde als jij door jouw bestaan. Deze scheppende liefde van Godswege nodigt ons uit om van onze kant op dit bestaan met liefde te antwoorden. Gods Geest maakt het mogelijk op deze uitnodiging in te gaan.

Een alledaags wonder

Zo gezien is het bestaan van de kerk in de zin waarin Paulus over haar spreekt een alledaags wonder. Het is een wonder omdat de ledenmaten verbonden zijn door een liefde die dwars door alles heen in elkaar de verwantschap ziet. We zijn niet zelf de grond van ons bestaan, maar dezelfde liefde die jou in het bestaan roept, roept ook mij in het bestaan. Het is een alledaags wonder omdat dit inzicht op tal van plaatsen en telkens opnieuw doorbreekt.

Telkens als iemand haar of zijn eigen verhaal deelt, worden wij uitgenodigd te zien dat zij of hij niet samenvalt met het beeld dat van haar of hem bestaat. We herkennen de lotgevallen van de ander in de onze en de onze in die van hem of haar. Zo geven wij elkaar de mogelijkheid onszelf

Alledaags pelgrimeren

Ik stond op het podium naast Mohammed uit Syrië. We speelden onszelf en spraken ieder onze eigen taal. We konden ons alleen fysiek goed tot elkaar verhouden dus speelden we een spel en dansten we op het podium. Het was simpel en persoonlijk en het raakte het publiek. Maar waarom?

In tijden van polarisatie hoor ik veel politici, docenten en denkers spreken over een zoektocht naar verbindende verhalen. Maar de valkuil daarbij is dat je dat doet buiten het menselijke om; high over, abstract. Als jonge theaterstudent hield ik mijn scènes eerst ook graag abstract zodat men zich er in kon herkennen. Maar na verloop van tijd begon ik de volgende paradoxale theaterregel te begrijpen: des te specifieker je het verhaal maakt, des te universeler het wordt. En inderdaad: het publiek kon zich vooral relateren aan de thema's die ik aankaartte via de personages. Personages, mensen met een ingekleurde geschiedenis en belichaamde aanwezigheid. Geen vage omlijning, maar iemand van vlees en bloed.

Het publiek herkende in de voorstelling met Mohammed niet zozeer ons verhaal. Ze waren geraakt doordat ze een onderlaag herkenden: het verlangen naar contact dat uit onze beweging, dans en omgang met elkaar sprak. Dat was niet high-over, maar juist diep, diep erin. Het specifieke is geen obstakel voor herkenning en verbinding, het faciliteert het juist!

Ieke van Dam is een nieuwsgierige verhalenverteller. Als theaterdocent en universitair onderzoeker houdt ze zich bezig met diversiteit, sociale gerechtigheid en hoop. Ze woont in de woongemeenschap Ki Tov, en komt graag bij de zusters aan de Waterstraat.

Wat speelt er in De Spil

Marianne Groen is coördinator van De Spil, een oecumenische gemeenschap die al 30 jaar retraites 'tussen herberg en klooster' faciliteert. In 2023 begon De Spil een retraitecentrum in Hilversum op de plek die voorheen Casella was.

We zwaaien jullie uit...

Dit is de laatste update vanaf de Monnikenberg in Hilversum. De plaats waar de Augustinessen van St. Monica decennialang velen tot zegen mochten zijn. De Spil-gemeenschap heeft hier haar plekje gevonden. Een plek om verder te wortelen, te groeien en te bloeien. Diep dankbaar zijn we voor de geweldige kans die we kregen om het lichtje van Casella over te nemen. We bidden om Gods wijsheid en zegen in het samen leven, zingen, bidden, werken en genieten. De eeuwenoude woorden naar Augustinus die in de hal van het klooster zijn opgetekend, delen we graag met jullie als zegen en leefregel onderweg:

'Vriendschap, samen praten, samen lachen, elkaar met respect behandelen, samen mooie boeken lezen, samen gekheid maken en ernstig zijn, het met elkaar oneens zijn zonder boosheid, zoals men het oneens is met zichzelf en dan met die onenigheid de eensgezindheid kruiden, aan elkaar iets leren of van elkaar iets leren, afwezig zijn met tegenzin missen, de thuiscomers blij verwelkomen. Deze tekenen die uit het hart komen, smeden onze harten samen.'
naar Augustinus

Een hartelijke groet vanaf de Monnikenberg waar jullie altijd welkom zijn!

Namens de Spil gemeenschap:
Maarten, Marjolein, Carien en Marianne

Tent of Nations, een geweldloze strijd voor gerechtigheid

Gastschrijver: Meta Floor

De familie Nassar is een Palestijns-christelijke familie die een boerderij runt met de naam Tent of Nations, vlakbij Bethlehem op de Westbank. De familie Nassar kocht het land in 1916, heeft alle eigendomspapieren, maar is desondanks sinds 1991 verwickeld in een uitputtende juridische strijd met de Israëlische autoriteiten. In de harde realiteit van bezetting, intimidatie en de voortdurende dreiging van landonteigening blijft de familie Nassar volharden in hun geweldloze strijd voor gerechtigheid, geïnspireerd door de overtuiging: 'Wij weigeren vijanden te zijn'.

De vierde weg

Daoud Nassar legt uit dat wanneer mensen tot het uiterste worden gedreven, geen hoop meer zien voor de toekomst en worden geprovoceerd met geweld, zij, waar ook ter wereld, meestal op drie manieren reageren. Hij licht toe waarom de familie deze drie wegen afwijst en heeft gekozen voor wat zij 'de vierde weg' noemen.

Daoud zegt: 'Sommige mensen geloven dat gerechtigheid alleen met geweld kan worden bereikt. Dat is een diep menselijke en begrijpelijke reactie. Wij geloven echter dat geweld alleen maar

leidt tot meer geweld. Anderen stellen dat we geduldig moeten wachten tot een politieke held een oplossing brengt. Dit kan leiden tot een slachtoffermentaliteit. Een derde groep heeft geen vertrouwen in geweld, maar ook niet in het wachten op een politieke held. Zij, vaak de hoogopgeleiden, verlaten het land omdat zij geloven dat hier geen hoop of toekomst is. Tijdens een zomerkamp vroeg ik kinderen naar hun droom voor de toekomst. Elk kind zei dat het het land wilde verlaten. Daarom hebben wij gekozen voor een vierde weg: actief en gewelddoos verzet. Wij weigeren om vijanden te zijn. We reageren niet met bitterheid, maar met hoop. In plaats van anderen te vertellen dat zij ongelijk hebben, proberen wij met liefdevolle daden te laten zien dat een andere houding mogelijk is. Wij verlangen ernaar dat ook onderdrukkers bevrijd worden van hun rol. Met deze benadering treden wij het lijden op een proactieve en opbouwende manier tegemoet.'

Actieve hoop

Er zijn voortdurend buitenlandse vrijwilligers aanwezig bij Tent of Nations. Zij zijn niet alleen noodzakelijk om het risico op aanvallen en vernielingen te

verminderen, maar ook als morele steun voor de familie Nassar. En er is altijd veel praktisch werk te doen. De familie Nassar probeert iedere dag samen met de vrijwilligers actieve hoop in praktijk te brengen. Dat is geen vlucht uit de werkelijkheid. Het vraagt juist moed om midden in gebrokenheid te blijven staan en te vertrouwen dat het leven sterker is dan krachten van vernietiging. Het dagelijks leven wordt gekenmerkt door onrecht, onzekerheid en frustratie. Juist daarom is hoop zowel een noodzaak als een roeping. Hoop betekent niet passief afwachten. Het is een bewuste keuze om trouw te blijven handelen, ook wanneer de uitkomst onzeker is. Actieve hoop erkent pijn, maar geeft zich niet over aan wanhoop. Wanhoop breekt af, hoop geeft kracht. Wanhoop ziet alleen wat is, hoop ziet ook wat mogelijk kan worden. Hoop en handelen horen bij elkaar. Hoop zonder handelen wordt leeg idealisme. Handelen zonder hoop leidt tot activisme dat uiteindelijk uitput. Wanneer hoop en handelen samenkomen, ontstaat veerkracht.

Tent of Nations laat dit in de praktijk zien. Bomen planten, zelfs wanneer bulldozers hen bedreigen, is een daad van hoop.

Hoop is een bewuste keuze om trouw te blijven handelen

Het ontvangen van buitenlandse vrijwilligers, het organiseren van kinderkampen en de zorg voor de volgende generatie zijn allemaal uitingen van hoop die in gemeenschap worden geleefd. Zo ontstaat een 'plaats van genezing'. Werken op het land is helend. Frustratie wordt omgevormd tot constructieve energie. In de stille aanwezigheid van de bomen, die bewegen in de wind, is een fluistering van verbondenheid voelbaar. Het laat zien dat hoop diep geworteld is, letterlijk in de grond.

Meta Floor is voorzitter van Vrienden van Tent of Nations Nederland en verblijft enkele maanden per jaar bij Tent of Nations in Bethlehem.

Ondersteun Villa Vrede

door Jaap Meeuwsen

Dit is het laatste bericht dat ik schrijf voor Stad Gods, de Zusters hebben een ander goed doel gekozen en daar hebben we alle begrip voor. We hebben al zo veel meer van jullie gekregen dan verwacht. U heeft ons gelegenheid gegeven om draagvlak te verwerven. Elk stukje aan u heeft mij even doen stilstaan bij de hectiek van alledag. Wij voelen ons gesterkt in ons werk en zijn u innig dankbaar.

Weet u van harte welkom bij Villa Vrede, ook bij een onaangekondigd bezoek. Wij blijven nog wel een tijdje en verwachten dat het nog wel wat drukker zal worden. Nou ja, er gaan veel makke schapen in het hok. Met liefde heten we elke bezoeker welkom.

Doneer aan Villa Vrede

Villa Vrede is een inloop- en activiteitscentrum in Utrecht voor mensen zonder verblijfspapieren, z.g. ongedocumenteerde mensen. In Nederland zijn duizenden mensen zonder papieren, die veelal een marginaal bestaan hebben. Villa Vrede is een veilige plek, waar ze zichzelf mogen zijn en een zinvolle dagbesteding krijgen. Wij geven Nederlandse les, cursussen en activiteiten. Per jaar ontvangen we zo'n honderd nieuwe bezoekers, uit 24 verschillende landen. Villa Vrede is vijf dagen in de week open.

*Maak uw gift over op:
NL76 INGB 0003824429
ten name van
Zusters Augustinessen
o.v.v. Villa Vrede*

Gevonden voorwerp

Marie Hansen-Couturier

Het gevonden voorwerp is deze keer een beeld van een fluitspelertje met een traditionele Boliviaanse muts. Het beeldje, van een onbekende maker, werd door broeder Joop Smit op een reis naar Bolivia mee terug genomen. Zo kwam het op het Jacobskerkhof terecht. Zuster Mariella vertelt: 'Toen wij vanuit Hilversum op Jacobskerkhof belandden, was ik verrast dat er op mijn appartement een prachtig beeld in het halletje stond. Het gaf mij een 'warm-welkom' gevoel. Tegelijk ontroert het beeldje me. Met een beetje fantasie hoor ik de muziek die hij speelt... de klank van de muziek wisselt soms een beetje. Dat is nu na bijna drie jaar nog niet veranderd!'

Kloosterpost

Samengesteld door zr. Marie Madeleine Maas en zr. Anne Nij Bijvank

Souffler...

Met Casella waren we een week in Frankrijk voor onze jaarlijkse retraite. Uitblazen, even op adem komen. We deden dat aan de hand van een retraite die Timothy Radcliffe OP heeft gehouden voor de deelnemers aan de synode in Rome. Het centrale thema was: De berg op... maar ook weer af. We hebben nagedacht en gesproken over de onderwerpen die Radcliffe aanbood: hoop, thuis, vriendschap, gesprek onderweg, gezag. Het laatste onderwerp: waarheid, gaan we overdenken op onze 'stille dag'. We waren in Jouarre bij zusters Benedictinessen. Het koorgebed hielp mee om in de stilte in te gaan. Na de eucharistieviering van Pinksteren zijn we vertrokken met de souffle van de Saint Esprit als aanmoediging om door te gaan op de weg die zich al lopend ontvouwt. Het was een goede week om dankbaar op terug te kijken. (MM)

Weer voor de klas!

Het kan je zomaar ineens overkomen dat je door een vraag aan de deur als oudere zuster gevraagd wordt om op een basisschool bij jonge kinderen te komen vertellen over monniken en kloosters. Eén van de ouders legde het verband tussen monniken waarover de kinderen in de les gehoord hadden, en kloosterzusters die zij weleens gezien had. En zo kwam het dat zr. Marie Andrée voor een zeer aandachtig publiek met heel concrete voorbeelden uit de eigen omgeving mocht vertellen over het leven van monniken uit de Middeleeuwen en van kloosterlingen in deze tijd die proberen te leven in dienst aan God en in dienst aan de mensen. Een mooie, bijzondere ervaring! (ANB)

Geen boe-geroep, maar vraag om zegen!

Enkele van onze zusters zijn regelmatig te vinden op straat voor een wandeling in de omgeving van ons klooster in Utrecht en, zittend op de rollator, hebben ze contact met de meest uiteenlopende mensen. Opvallend is het grote verschil met hoe de mensen ons tien/twintig jaar geleden zagen, benaderden en nu in deze tijd. Werden we tien jaar geleden nog gezien als een soort sekte, nu ervaren we dat we nieuwsgierigheid oproepen, dat mensen vragen: wie zijn jullie, wat doen jullie, waarom in een klooster, willen jullie voor ons bidden. Ook jonge mensen zijn geïnteresseerd, misschien de vooroordelen voorbij? Zo gebeurt het geregeld dat aan een zuster zittend op haar rollator gevraagd wordt: 'Wilt u me zegenen?' En ze ervaren troost als hun de hand wordt opgelegd en een gebed wordt uitgesproken. Ook op hoge leeftijd is het mogelijk om mensen een hart onder de riem te steken. We ervaren het dagelijks! (ANB)

Jaargang 92 - nr.5: augustus 2026

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Voor de privacyverklaring van de zusters augustinessen verwijzen we u naar:
www.zustersaugustinessen.nl/privacyverklaring

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de Augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtegoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Milou de With

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: De Toekomst Hilversum

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachele van Andel, Erik Borgman, Anne Nij Bijvank, Nikki Mousset, Lieke Weima

Aan dit nummer werkten mee:

Anja den Bok, Esther Boudewijns, Ieke van Dam, Meta Floor, Marianne Groen, Marie Hansen-Couturier, Jaap Meeuwse, Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff, Helene Timmers, Jan Wolsheimer

Beeld: Rachele van Andel (p.10), Catrén Ariens (p.12), Aron Bagel (p.6), Jan Banning (cover), Anja den Bok (p.24), Marianne Groen (p.17), Jaap Meeuwse (p.20), Roelant Meijer (p.4,5,16) Mariella Oberndorff (p.21), Photo Gallarys (p.2), Nazrina Rodjan (p.15), Marieke Viergever (p.19)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijfmaal per jaar, in een oplage van 5.000 per editie. Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer', straat + huisnummer, postcode en plaats.

Op de koffie met Esther Boudewijns

Tekst en foto: Anja den Bok

Met een opgewekt gezicht opent Esther (31) de deuren van het pand van het Leger des Heils in Utrecht. Ze woont hier samen met haar echtgenoot Bram en diverse ongedocumenteerden. Naast deze bijzondere woonvorm zet Esther zich in als vrijwilliger voor de Zusters Augustinessen.

De band met de zusters ontstond via Bram. Tijdens zijn studietijd woonde hij in een leefgemeenschap in een voormalig pand van 'Meisjestad', waar hij en zijn huisgenoten de zusters hielpen. Esther bezocht hem daar vaak. Toen de panden werden verkocht, stopte de woongroep, maar de vriendschap bleef. Een woensdagavond om de twee weken houdt Esther 'de wacht' bij de receptie van de zusters. Ze helpt hen met uiteenlopende zaken: van het versturen van e-mails tot het koppelen van een moderne wekkerradio. 'Het is een leuke manier om contact te houden', vertelt ze met een glimlach. Na haar dienst drinkt ze koffie met de zusters; momenten die ze koestert.

Bram en zij noemen de zusters gekscherend hun 'tien oma's'. Die hechte band bleek wel tijdens hun bruiloft: Esther en Bram brachten de volgende dag in trouwkleiding een bezoek aan het klooster, zodat ook de zusters die niet bij de ceremonie konden zijn hen persoonlijk konden feliciteren.

In het laatste nummer van deze jaargang bedanken we onze donateurs van harte voor hun steun. U maakt ons blad mogelijk.